

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/395/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113209368
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2113209368.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Zlatice Javorovej a členov senátu JUDr. Gabriely Briškovej a JUDr. Martina Holiča v právnej veci žalobkyne: K. G., nar. XX. M. XXXX, trvalo bytom G. XXX, zastúpenej opatrovníkom: Ing. K. G., nar. XX. P. XXXX, bytom G. XXX, právne zastúpenej advokátom: JUDr. Peter Harakály, Mlynská 28, 040 01 Košice, proti žalovanej: Slovenská kancelária poisťovateľov, Trnavská cesta 82, 826 58 Bratislava 29, IČO: 36062235, v mene a na účet ktorej koná Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava, IČO: 00151700, o náhradu škody z ublíženia na zdraví, o odvolaní žalovanej proti medzitýmnemu rozsudku Okresného súdu Trnava z 20. júna 2016 č. k. 37C/138/2013-245 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý medzitýmný rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Napadnutým medzitýmnym rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol, že základ žalobného nároku žalobkyne je opodstatnený. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 7 ods. 1 vety prvej, § 8 ods. 1, § 22 ods. 1, § 23, § 26, § 29, § 34, § 35 ods. 1, § 38, § 100 ods. 1, § 106 ods. 1 a 2, § 113, § 420 ods. 1, § 427 ods. 1, § 429 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), § 29 ods. 2 a ods. 6 vety prvej O.s.p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov), § 24 ods. 2, 3 a 5 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej aj „ZoPZP“), opatreniami Ministerstva zdravotníctva SR č. 12284/2009-01 z 12.5.2009, a č. S4820-OL-2011 z 18.5.2011, § 3 ods. 1, § 4 ods. 1, § 5 ods. 1, 2 a 5, § 6 ods. 1, § 7 ods. 6 zák. č. 437/2004 Z.z. (o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov), poukazom na judikáty R V/1968 (s. 42 ods. 3), R 57/1973 (analogicky), Z IV (s. 456) a rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach č. k. 1Co/175/2011-129 z 28.12.2012.

Vecne dôvodil, že žalobkyňa žalobou, doručenou súdu 9.4.2013 žiadala, aby bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť jej z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia (ďalej len „SSU“) sumu 52.138,20 eur, uplatnený nárok odôvodnila tým, že pri dopravnej nehode dňa 26.1.2009 na ceste IM/5046 v smere Trnava - Zvončín ako vodička motorového vozidla BMW EČ TT-274CS utrpela ťažké ublíženie na zdraví, keď vodič motorového vozidla Ford Transit EČ GA-315CI O. H. v dôsledku neprispôsobenia rýchlosti jazdy stavu a povahe vozovky (na ktorej bola námraza a sneh) dostal šmyk, prešiel do protismeru a narazil do protiidúceho motorového vozidla, ktoré viedla žalobkyňa. Na základe uznesenia Okresného súdu Trnava (ďalej len „OS Trnava“) z 29.1.2010 sp. zn. 4T 4/2010 bol vodič O. H. uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 a ods. 2 písm. a/ Trestného zákona; za škodu na zdraví žalobkyne zodpovedá nepoistený prevádzkovateľ a vodič motorového vozidla, ktorým bola

škoda spôsobená, na základe objektívnej zodpovednosti podľa § 427 a § 420 O.z. nároky poškodenej na náhradu škody z ublíženia na zdraví sú kryté ZoPZP, pričom priamy nárok proti žalovanej na plnenie nárokov z garančného fondu je daný podľa § 24 ods. 2 písm. b/ a ods. 3 ZoPZP. V dôsledku úrazu žalobkyňa utrpela zlomeninu lebečnej spodiny, zlomeninu sánky, zlomeninu nosových kostí, vyrazenie zubov, stlačenie hrudníka, zlomeninu l. rebra vpravo a vľavo, krvácanie do hrudníka, zlomeninu oblúka C6, zlomeninu krížovej kosti vľavo, zlomeninu femuru vľavo, zlomeninu prstov a poúrazové krvácanie do mozgu s následkom obojstranného kostného defektu, centrálnej spastickej kvadruparézy, ťažkej poruchy kognitívnych funkcií, stredne ťažkej poruchy reči a ťažkej funkčnej pľúcnej poruchy. V zmysle znaleckého posudku (ďalej len „ZP“) vypracovaného MUDr. Meszárosovou bolo SSU ohodnotené vo výške 6.780 bodov, žalobkyňa bola žalovanou (poverenou spoločnosťou Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s.) plnená náhrada za SSU vo výške 104.276,40 eur. Žalobkyňa podaním z 8.4.2013 adresovaným spoločnosti Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. navrhla v zmysle § 6 ods. 1 zák. č. 437/2004 Z.z. (o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov) uzavrieť dohodu o vyrovaní o náhrade za SSU - vzhľadom na invaliditu, jej vek 26 rokov v čase úrazu, rozsah a závažnosť následkov, obmedzenie a stratu spoločenského uplatnenia, trvalosť a nemožnosť nápravy následkov, navrhla 50%-né zvýšenie SSU. Podľa § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z.z. v prípadoch hodných osobitného zreteľa (akým je uznanie invalidity) môže súd náhradu za SSU zvýšiť najviac o 50% - úraz zanechal u žalobkyne také následky, ktoré degradovali kvalitu jej ďalšieho života v mladom veku, následkom úrazu sa stala úplne nesebestačná, odkázaná na pomoc druhých, je natrvalo vylúčená z doterajšieho života a vzhľadom k jej veku aj z budúceho plnohodnotného osobného, rodinného a spoločenského života; vážne zranenia ktoré žalobkyňa utrpela ju budú ohrozovať a obmedzovať po celý zvyšok života, nakoľko je pripútaná na lôžko, nedokáže zaujať polohu v sede, je inkontinentná, nesebestačná vo všedných základných hygienických činnostiach (nevie sa sama najesť a napiť, má problémy s prehltnutím), trpí poruchou reči a pamäte. Pred úrazom žalobkyňa žila aktívnym životom, pracovala ako kadernička - kozmetička, plánovala založenie rodiny so svojim snúbencom, po úraze trpí nespavosťou, náladovosťou, je ľútostivá, zle znáša odlúčenie od rodiny, pričom úraz s fatálnymi následkami utrpela vo veku 26 rokov a následkom úrazu sa stala invalidnou s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 75%, bola jej určená miera funkčnej poruchy na 90%. Žalobkyňa utrpela mimoriadnu ujmu na zdraví (nemajetkovej povahy), je poškodená na svojej osobnosti a má nárok na zadosťučinenie za túto ujmu - jednorazovo priznanou finančnou náhradou má byť po zvyšok života žalobkyňa kompenzovaná závažnosť poškodenia, fyzické a psychické strádanie a strata zdravotnej pohody. V náhrade za SSU sa neodráža skutočnosť, že ťažkú dopravnú nehodu utrpela žalobkyňa v mladom veku, čo znamená tak hlboký zásah do jej fyzických a psychických schopností, že výkon akejkoľvek činnosti je u nej spojený s vynaložením zvýšeného úsilia, musí prekonávať osobitné obtiaže vyvolané nepriaznivým zdravotným stavom - odškodnenie v takomto prípade nemôže byť nahradené vhodnejším spôsobom zadosťučinenia. Zdravotný stav žalobkyne po úraze a následky z neho vyplývajúce sú svojou povahou výnimočné a predstavujú dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z. z., nakoľko u žalobkyne došlo k zmareniu dosiahnutia akéhokoľvek životného cieľa či snaženia, došlo tiež k podstatnému obmedzeniu resp. strate uspokojovania životných potrieb. Dôvod invalidity žalobkyne je len jedným z osobitných dôvodov hodných osobitného zreteľa. Na základe uvedeného navrhovala žalobkyňa aby súd zvýšil náhradu za SSU žalobkyne o 50%, čo pri bodovom hodnotení 6.780 bodov, predstavuje sumu 52.138,20 eur. Žalovaná sa vyjadrila k žalobe, o.i. uviedla, že žalobkyňa nárazom utrpela ťažké poškodenia zdravia, v dôsledku ktorých bola uznaná za invalidnú a podľa rozhodnutia Sociálnej poisťovne z 22.7.2010 od 13.5.2010 jej bol priznaný invalidný dôchodok 200,60 eur; rozhodnutím OS Trnava sp.zn. 4T 4/2010 z 29.1.2010 (právoplatným 29.1.2010) bola schválená dohoda o vine a treste medzi obvineným O. H. (vodič) a Okresnou prokuratúrou Trnava; žalobkyňu zastupovala pri odškodňovaní škody na zdraví v Allianz - Slovenskej poisťovni, a.s., spoločnosť VOTUM Centrum Odškodnenia, a.s., pričom na základe znaleckých posudkov bola žalobkyni poskytnutá náhrada za bolesť vo výške 30.005,00 eur (2.075 bodov). Hodnotenie SSU vykonal MUDr. Július De Riggo, PhD., znalec v odbore zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia a neurochirurgia, a to dňa 21.3.2011, čím začala plynúť podľa § 106 O.z. dvojročná subjektívna doba na uplatnenie práva. Uvedeným ZP bolo určené ohodnotenie SSU vo výške 7.715 bodov (zvýšenie položiek bolo určené podľa § 10 ods. 4 zák. č. 437/2004 Z.z.), na základe ZP dňa 1.7.2011 uhradila Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. žalobkyňu za priznaných 2.838 bodov náhradu škody vo výške 43.649,00 eur, keď náhrada škody bola poskytnutá za pol. 253 centrálna spast. kvadruparéza s navýšením o 80% (t.j. vo výške 2.808 bodov) a pol. 289 strata zubov (vo výške

30 bodov), následne bola 3.10.2011 uhradená žalobkyni škoda vo výške 2.307,00 eur za pol. 393a/ ľahké obmedzenie pohyblivosti bedrového kĺbu (100 bodov s navýšením o 50% z dôvodu komplikácii pri liečbe), spolu teda Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. priznala za SSU 2.988 bodov, čo vo finančnom vyjadrení predstavuje náhradu škody vo výške 45.955,44 eur (2.988 x 15,38 eur). Ďalší ZP ohľadom SSU vypracovaný MUDr. Denisou Mészárosovou, znalkyňou z odvetia psychiatria, bol predložený 2.8.2012. Uvedeným znaleckým posudkom bolo ohodnotené SSU vo výške 6.780 bodov, pričom zvýšenie položiek hodnotila znalkyňa vzhľadom na vek, nemožnosť ďalšieho uplatnenia sa v živote, z ktorého hodnotenia Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., neuznala 1.000 bodov pri pol. 297 z dôvodu, že u žalobkyne nedošlo k úplnej strate reči a preto nebol na mieste postup podľa § 10 ods. 4 zák.č. 437/2004 Z.z. - priznaných bolo 500 bodov, neuznala 500 bodov pri pol. 302, nakoľko neboli zistené poruchy srdcového rytmu - priznaných bolo 350 bodov, pri pol. 393 z dôvodu preukázania ľahkého poškodenia bolo priznaných 100 bodov, navyše ľavostranné ochrnutie bolo už hodnotené v pol. 253 (kde boli priznané vážne mozgové poruchy). Celkový počet bodov pri SSU uznaný Allianz - Slovenskou poisťovňou, a.s. bol vo výške 5.580 bodov a rozdiel do priznaného počtu bodov (t.j. 2.692 bodov) bol uhradený 24.8.2012 vo výške 41.403,00 eur; žalobkyni teda bolo spolu za SSU priznaných 5.580 bodov a vyplatená náhrada vo výške 87.359 eur. Spoločnosť VOTUM akceptovala Allianz - Slovenskou poisťovňou, a.s. ustálený počet bodov vo výške 5.580 bodov za SSU, keď listom z 4.1.2013 predložila v zmysle § 6 zák. č. 437/2004 Z.z. návrh na uzavretie dohody na zvýšenie náhrady za SSU o 50%, čo je vo finančnom vyjadrení suma 43.679,50 eur, po posúdení prípadu, lekárskeho správ, veku a spoločenského zapojenie žalobkyne Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., po súhlase udelenom žalovanou zaslala žalobkyni návrh dohody, kde akceptovala 40% zvýšenie z vyplatených náhrad za SSU, t.j. 34.944,00 eur; spoločnosť VOTUM na návrh nereagovala. Dňa 10.4.2013 obdržala Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. list právneho zástupcu žalobkyne, kde navrhol uzavrieť dohodu o vyrovnaní o náhrade za SSU vo výške 50%, avšak zo sumy 104.276,40 eur (teda 52.138,20 eur), keď vychádzal z hodnotenia SSU MUDr. Meszárosovej, Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. listom z 23.4.2013 oznámila právnenému zástupcovi žalobkyne, že akceptuje zvýšenie náhrady o 40%, t.j. 34.944,00 eur, na čo právny zástupca žalobkyne nereagoval. Na záver žalovaná uviedla že Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. neuhradila žalobkyni 104.276,40 eur (ako sa uvádza v žalobe), ale 87.359 eur, ak podala žalobkyňa dňa 10.4.2013 na súd žalobu o zaplatenie 52.138,20 eur, nedodržala lehotu určenú v § 6 ods. 3 zák. č. 437/2004 Z.z., nakoľko ide o nový návrh. Ďalej žalovaná s poukazom na § 106 O. z. vzniesla námietku premlčania uplatneného nároku, ktorú odôvodnila tak, že žalobkyňa poznala osobu zodpovednú za vznik škody podľa právoplatného a vykonateľného rozhodnutia OS Trnava sp. zn. 4T 4/2010 najneskôr 29.1.2010, výšku škody na zdraví vedela zo ZP znalca MUDr. Júliusa De Riggo, PhD. v marci 2011 (zástupca žalovanej obdržal ZP č. 9/2011 dňa 6.4.2011), preto najneskôr 6.4.2013 došlo k márnemu uplynutiu lehoty uplatniť právo na súde, pretože žaloba bola podaná 10.4.2013, teda po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty, z ktorého dôvodu navrhla žalobu pre premlčanie zamietnuť.

Žalovaná nerešpektovala ZP a žalobkyni priznala za 5.580 bodov náhradu škody v sume 87.359 eur (pri hodnote 15,38 eur za jeden bod platnej pre rok 2011), je tak zrejme že sama svojvoľne neuznala časť položiek bez toho, aby na zistenie skutočného rozsahu a následkov na poškodenom zdraví navrhla znalca v zmysle § 7 ods. 6 zák. č. 437/2004 Z. z.. Žalobkyňa sa nestotožnila s názorom žalovanej, že ľavostranné ochrnutie už bolo hodnotené v položke 253, nakoľko takéto hodnotenie z daných položiek nevyplýva. K námietke premlčania (s poukazom na § 106 O. z.) ktorú vzniesla žalovaná, poukázala žalobkyňa na skutočnosť, že v ZP znalca MUDr. Júliusa De Riggo, PhD. z marca 2011 nebola vyhodnotená závažnosť poškodenia na zdraví žalobkyne, predovšetkým jej psychický a duševný stav, a jeho vplyv k spôsobilosti na právne úkony, pričom podľa § 38 O. z. neplatný je právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou. Poukázala na skutočnosť že právny úkon osoby v duševnej poruche je neplatný absolútne, neplatnosť nastáva ex lege a pôsobí ex tunc (od začiatku) voči každému, takýto úkon nemá za následok vznik, zmenu alebo zánik práv alebo povinností, a právne následky z takéhoto úkonu nenastanú ani ratihibíciou ani konvalidáciou. Absolútnu neplatnosť právneho úkonu zakladá aj prechodná duševná porucha, ktorá zapríčinila nespôsobilosť osoby na urobený právny úkon. Zdôraznila, že jej zdravotný stav je spôsobený výlučne v súvislosti s dopravnou nehodou (nedokáže si spomenúť na dôležité okamihy života pred haváriou ani po havárii, je frustrovaná zo svojho zdravotného stavu, nevie počítať, je odkázaná na pomoc iných osôb, je nehybná, výrazne sa jej zhoršil zrak, má výraznú poruchu reči, je inkontinentná), čím je daný dostatok dôkazov o tom, že medzi zdravotným stavom a duševnou poruchou je príčinná súvislosť, pre ktorú žalobkyňa nedokázala posúdiť následky svojho konania vykonať určité právne úkony. Poukázala na skutočnosť, že právny úkon je neplatný pokiaľ ho učinila osoba, ktorá nemá spôsobilosť k právnym úkonom, pričom sa to týka aj osoby ktorá jedná v duševnej poruche, ktorá ju činí k tomuto

právnemu úkonu neschopnou (podľa R 57/1973: „Otázka spôsobilosti na právne úkony má svoj právny význam aj pri uplynutí premlčacích lehôt. Ak totiž ide o nároky osôb, ktoré musia mať opatrovníka, nezapočítava sa do plynutia lehoty určenej pre uplatnenie nároku doba, počas ktorej opatrovník nebol ustanovený, premlčanie nároku sa dovtedy nezačne a prípadne už začaté premlčanie sa neskončí“ a rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach č. k. 1Co/175/2011-129 z 28.12.2012: „Obdobné dôsledky aké zákon vyvodzuje pri právnom úkone vykonanom na to nespôsobilou osobou, je potrebné vyvodiť aj pre posúdenie situácie, ak takouto osobou nebol právny úkon vykonaný tam, kde vykonaný byť mohol, resp. mal, v dôsledku jej nespôsobilosti a to za situácie, pokiaľ nevykonaním takéhoto úkonu uvedená osoba mohla byť ukrátená na svojich právach.“). Právny zástupca žalobkyne za prvoradé považoval vyriešenie otázky, či a kedy vzhľadom na zdravotný a duševný stav žalobkyne začala plynúť subjektívna premlčacia lehota na podanie žaloby. V rozhodnom čase duševný stav žalobkyne bol taký, že nebola spôsobilá vzhľadom na porušenie kognitívnych funkcií vykonávať žiadne právne úkony, a teda subjektívna premlčacia lehota sa u nej prerušila, resp. nezačala plynúť. Žalovaná na pojednávaní 14.10.2013 uviedla, že vznáša námietku premlčania uplatneného nároku, nakoľko nehoda sa stala 26.1.2009, pričom 27.11.2009 žalobkyňa splnomocnila na svoje zastupovanie spoločnosť VOTUM, plnomocenstvo jej vypovedala 21.3.2013, následne 22.3.2013 splnomocnila na svoje zastupovanie terajšieho právneho zástupcu. Poukázala na skutočnosť že žalobkyňa počas celej doby bola riadne zastúpená osobou, ktorá sa mala starať o vypracovanie jej nárokov, tvrdenia žalobkyne o jej údajnej nespôsobilosti na právne úkony, resp. o jej duševnej poruche sú účelové, majú za cieľ obranu voči vznesenej námietke premlčania. Subjektívna premlčacia lehota začala plynúť najneskôr 6.4.2011, nakoľko v ten deň vtedajší právny zástupca žalobkyne zaslal žalovanému ZP znalca MUDr. Júliusa De Riggo, PhD. (ZP znalkyne Mesárosovej na beh premlčacej lehoty nemá žiaden vplyv, nakoľko znalkyňa hodnotila tie isté zranenia žalobkyne ako znalec MUDr. Július De Riggo, PhD.). Uznesením č.k. 37C/138/2013-82 zo 4.2.2014 bol v predmetnej veci súdom prvej inštancie ustanovený znalec MUDr. Mário Straka, ktorý podal 8.3.2014 ZP č. 38/2014, v ktorom uviedol, že dňa 26.1.2009 narazil do osobného automobilu žalobkyne automobil Ford Transit, pri čom utrpela polytraumu s úrazom hlavy, krvácanie do mozgu, nachádzala sa v bezvedomí na úrovni kómy, v ktorej zotrvala viac ako dva mesiace, začiatkom apríla sa postupne prebudila. Podľa znalca žalobkyňa má vedomie lucídne, autopsychicky je orientovaná adekvátne, allopsychicky neorientovaná všetkými smermi, psychomotorické tempo je stredne ťažko inhibované, reč dysatrická, avšak zrozumiteľná, vnímanie intaktné, myslenie stredne ťažko až ťažko inhibované, redukovanosť abstrakcie, úsudku, kritičnosti, mnestické funkcie stredne ťažko až ťažko oslabené v celom rozsahu, dominantnejšie v recentno - operačnej zložke, stredne ťažký až ťažký kognitívny deficit, intelekt deteriorovaný organicitou v pásme stredne ťažkej mentálnej retardácie, u žalobkyne je mnohopočetný kognitívny deficit ťažkého stupňa (organické zmeny CNS ťažkého stupňa) s následkom na kognitívnu výkonnosť ako aj osobnostné charakteristiky; aktuálne klinicky stredne ťažký až ťažký stupeň organicity, avšak naznačená tendencia ku progredientnému pozvoľnému zlepšovaniu sa stavu. Podľa znalca žalobkyňa z hľadiska psychiatrického od 26.1.2009 a následne aj do 9.4.2013, resp. ku dňu vypracovania znaleckého posudku trpí duševnou poruchou, a to stredne ťažkým až ťažkým organickým psychosyndrómom po kraniocerebrálnej traume; nie je z hľadiska psychiatrického schopná vykonávať žiadne právne úkony od dátumu úrazu, až ku dňu vypracovania znaleckého posudku. Nie je schopná samostatnej existencie, bola a je odkázaná na starostlivosť inej osoby v oblasti bežnej dennej existencie, sociálnej, zdravotnej a právnej, zdravotný stav žalobkyne v období od 26.1.2009 a následne do 9.4.2013, resp. ku dňu vypracovania znaleckého posudku vylučuje, že by žalobkyňa bola schopná vykonať akýkoľvek právny úkon v tomto období slobodne a vážne, nie je z hľadiska psychiatrického schopná vykonávať žiadne právne úkony od dátumu úrazu až ku dňu vypracovania znaleckého posudku, jej stav vylučuje aby porozumela akémukoľvek právnemu úkonu a vedela posúdiť jeho následky, trpí duševnou poruchou, a to stredne ťažkým až ťažkým organickým psychosyndrómom po kraniocerebrálnej traume, nie je z hľadiska psychiatrického schopná vykonávať žiadne právne úkony od dátumu úrazu až ku dňu vypracovania znaleckého posudku, nie je schopná samostatnej existencie, bola a je odkázaná na starostlivosť inej osoby v oblasti bežnej dennej existencie, sociálnej, zdravotnej a právnej, žalobkyňa nie je t.č. spôsobilá pred súdom ako účastníčka konať a chápať zmysel súdneho konania. Uznesením č. k. 37C/138/2013-124 z 25.6.2014 súd ustanovil žalobkyňu za opatrovníka pre konanie Ing. K. G., ktorý na pojednávaní 10.12.2014 uviedol že stav žalobkyne, v ktorom sa nachádza momentálne, sa ustálil koncom roka 2013, dovtedy jej prejavy spočívali v kričaní, mrmlaní, posunkoch, od roku 2011 rodina žalobkyňu učila čítať, písať, počítat. Uznesením č.k. 37C/138/2013-155 z 5.5.2015 bola do konania ustanovená Psychiatrická nemocnica Philippa Pinela Pezinok, znalecká organizácia z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria (liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria), ktorá podala 2.9.2015 ZP č. 6/2015, v ktorom na súdom

položené otázky odpovedali tak, že žalobkyňa trpela od 26.1.2009 ťažkými sprievodnými príznakmi a následkami ťažkých zranení po úraze, vrátane ťažkého zranenia mozgu, bola dlhodobo v bezvedomí, kompletne odkázaná na ošetrovateľskú starostlivosť aj pri zabezpečovaní základných životných potrieb, postupne sa pri intenzívnej liečbe a komplexnej rehabilitácii jej telesný aj psychický stav zlepšoval, po stránke psychickej v roku 2009 nebola vôbec schopná základnej orientácie, komunikácie, bola imobilná, inkontinentná, úplne nesebestačná, celkový stav bol hodnotený ako organické poškodenie centrálného nervového systému ťažkého stupňa, v roku 2011 sa uvádza mierne zlepšenie, avšak pretrvávanie stredne ťažkého až ťažkého deficitu intelektu, pretrvávajúce poruchy reči, hybnosti, zlepšenie aktivity, nálady, aktivity v spolupráci v liečbe a rehabilitácii, v marci 2012 psychiatricka popísala poruchy v tempe myslenia, osciláciu nálady, labilitu afektov, oploštenie emotivity, výrazné poruchy intelektových aj pamäťových funkcií, osobnosť degradovanú demenciou, diagnostikuje posttraumatickú demenciu stredného až ťažkého stupňa, schopnosť uplatniť sa v rodinnom, politickom, kultúrnom a športovom živote je znížená až takmer nemožná, v októbri 2012 sa pri psychologickom vyšetrení konštatujú pozitívne zmeny vo výkonnosti intelektových a pamäťových funkcií, pretrvávajú však deficity ľahkého až stredného stupňa, trvajú poruchy reči, psychomotorického tempa, emotivita sa stabilizovala, vysoká motivácia k dosahovaniu úspešného výkonu, mierne zlepšenie samostatnosti v konaní, v roku 2013 je uvedené zlepšovanie stavu, v roku 2014 uvádza psychiater poruchy orientácie, reči, inhibíciu myslenia, stredne ťažko až ťažko oslabené mnestické funkcie, stredne ťažký kognitívny deficit, naznačenú tendenciu k pozvoľnému zlepšovaniu stavu, osobnosť organicky alterovaná, závislá na starostlivosti okolia; diagnostikuje organický psychosyndróm po polytraume s KC traumou stredne ťažkého až ťažkého stupňa, žalobkyňa nie je spôsobilá vykonávať žiadne právne úkony od úrazu do obdobia vypracovania znaleckého posudku, nie je spôsobilá konať pred súdom a chápať zmysel konania. Aktuálne znalecká organizácia zistila zlepšenie vo výkonnosti intelektových funkcií, menej v pamäťových funkciách, organické postihnutie v pásme ľahkého až stredného stupňa, prejavuje sa spomalené tempo reagovania, myslenia, znížená schopnosť slovnej komunikácie, poruchy artikulácie, porozumenia slov, nájdenia termínov pre vyjadrenie myšlienok, znížená je schopnosť chápania situácií, zložitejších samoobslužných úkonov, schopnosť prispôbiť flexibilne konanie podnetom sociálneho prostredia, prítomná je výrazná neistota a nesamostatnosť mimo známeho a podporného prostredia rodiny, ktorá obmedzuje samostatnosť a realizáciu sociálnych zručností, výrazne redukovaná je schopnosť plynulého a pohotového chápania logického sledu udalostí, ich zapamätanie si, nedostačujúca je schopnosť plánovať postupnosť krokov k dosiahnutiu cieľovej predstavy a realizovať ich, prítomné sú poruchy hybnosti a funkčné poruchy vnútorných orgánových systémov po úraze, ktoré tiež obmedzujú sebarealizáciu aj fungovanie, pretrváva závislosť od sústavnej pomoci a usmerňovania inou osobou. Zdravotný psychický stav žalobkyne vylučuje, že by v období od 26.1.2009 do 4.9.2011 bola spôsobilá vykonávať právny úkon. O schopnosti vykonávať právny úkon s asistenciou opatrovníka sa možno vyjadriť od obdobia október 2012, na základe v tom období konštatovaného zlepšenia psychického stavu, samostatne vykonávať právne úkony žalobkyňa ani po októbri 2012 nebola, ani v súčasnosti nie je spôsobilá. Zdravotný stav žalobkyne vylučuje, že by do obdobia októbra 2012 právnomu úkonu ňou vykonanému rozumela, bol by pre ňu zrozumiteľný, že by vedela posúdiť jeho následky, zdravotný stav žalobkyne v období od 26.1.2009 do 9.4.2011 a následne do presne neurčiteľného obdobia roku 2012 bol ovplyvnený duševnou poruchou, pre ktorú nebola spôsobilá vykonávať právne úkony. V čase od 9.4.2013 bol a je jej psychický stav zlepšený to takej miery, že bola a je schopná chápať podstatu súdneho konania, v jej chápaní ide o odškodnenie za následky úrazu, ale nie je schopná chápať detaily konania a jeho priebehu, ani možných následkov bez trvalej asistencie opatrovníka. Žalobkyňa nie je toho času spôsobilá pred súdom konať samostatne ako účastníčka, ani priebežne správne vnímať a chápať, zapamätať a znovu si vybaviť jeho zmysel bez asistencie opatrovníka.

Podaním doručeným súdu 9.12.2015 žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu navrhla rozšírenie žaloby tak, že súd uloží žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyňi náhradu za bolesť v sume 14.532,00 eur, náhradu za SSU v sume 16.918,00 eur, zvýšenie náhrady za SSU v sume 52.138,20 eur (právoplatným uznesením č. k. 37C/138/2013-237 z 13.1.2016 súd prvej inštancie pripustil navrhovanú zmenu petitu žaloby). Uviedla, že zo záverov podaných znaleckých posudkov je zrejmé, že žalobkyňa doteraz nie je spôsobilá samostatne vykonávať právne úkony v dôsledku duševnej poruchy, s poukazom na § 113 O.z. musí mať ustanoveného zákonného zástupcu, keď doposiaľ jej tento zákonný zástupca nebol ustanovený, preto nemôže začať plynutie premlčacej doby ohľadne jej nárokov na náhradu škody odvíjajúcej sa od dopravnej nehody z 26.1.2009. Bolesť žalobkyne v príčinnej súvislosti s úrazom z 26.1.2009 bolo ohodnotené v ZP č. 58/2010 znalca MUDr. Götzla počtom bodov 2.075 bodov, následne bol vypracovaný ZP č. 9/2011 znalca MUDr. De Rigga, PhD., ktorý stanovil bodové hodnotenie bolestného na 3.080 bodov, v znaleckom posudku sa zároveň vyjadril, ktoré skutočnosti

neboli zohľadnené v bodovom hodnotení bolestného v znaleckom posudku MUDr. Götzla, a vzhľadom k tam uvedeným dôvodom je zrejmé, že žalobkyňa má nárok na náhradu za bolesť zodpovedajúcu bodovému hodnoteniu bolestného 3.080 bodov. Doposiaľ bola žalobkyňa zo strany žalovanej poskytnutá náhrada za 2.075 bodov v celkovej sume 30.005 eur. Pre stanovenie náhrady za bolesť je v zmysle § 5 ods. 2 zák. č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za SSU, rozhodujúci rok 2009, a v zmysle opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR č. 12284/2009-01 z 12.5.2009 bola pre rok 2009 platná hodnota bodu 14,46 eur. Náhrade za bolesť za 3.080 bodov tak zodpovedá suma 44.537,00 eur (3.080 bodov x 14,46 eur), vzhľadom na doteraz poukázané plnenie tohto nároku má tak žalobkyňa nárok na náhradu za bolesť ešte v sume 14.532 eur (rozdiel medzi sumou 44.537 eur a doteraz poukázaným plnením 30.005 eur). SSU žalobkyne v súvislosti s úrazom z 26.1.2009 bolo hodnotené v ZP č. 9/2011 znalca MUDr. De Rigga, PhD., kde bolo stanovené hodnotenie v počte 7.715 bodov, následne bolo toto bodové hodnotenie modifikované v ZP č. 30/2012 znalkyne MUDr. Denisy Meszárosovej, kde bolo stanovené bodové hodnotenie 6.780 bodov. Žalovaná doteraz žalobkyňu poskytla plnenie náhrady za SSU v zmysle § 5 ods. 1 a 2 zák. č. 437/2004 Z.z. len za 5.580 bodov, t.j. celkovo v sume 87.359 eur, vzhľadom na SSU bodovo ohodnotenú v znaleckých posudkoch v zmysle prílohy zák.č. 437/2004 Z.z. však žalobkyňa má nárok na SSU minimálne v rozsahu 6.780 bodov (takýto počet bodov bol stanovený spôsobom predpokladaným zák.č. 437/2004 Z.z., § 7 ods. 6); žalovaná doteraz uvedený počet bodov za SSU nespochybnila, pričom však plnila menej, než na čo má žalobkyňa nárok. Rozhodujúcim obdobím pre stanovenie hodnoty bodu v zmysle § 5 ods. 2 zák.č. 437/2004 Z.z. je rok 2011, pričom v uvedenom roku bola hodnota 1 bodu v zmysle Opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR č. S4820-OL-2011 z 18.5.2011 vo výške 15,38 eur (čo akceptovala aj žalovaná); bodovému hodnoteniu SSU za 6.780 bodov zodpovedá v zmysle § 5 ods. 1 a 2 zák.č. 437/2004 Z.z. odškodnenie v sume 104.277,00 eur (6.780 bodov x 15,38 eur), nakoľko žalovaná doteraz plnila žalobkyňu len sumu 87.359 eur, žalobkyňa má nárok na náhradu za SSU ešte v sume 16.918 eur (rozdiel medzi náhradou v sume 104.277 eur a doteraz plnenou náhradou v sume 87.359 eur).

Žalovaná bola názoru, že § 113 O. z. má na mysli ochranu nespôsobilých osôb, ktoré si neuvedomujú že majú nejaké odškodnitelné nároky, a teda ich chráni aby ich nevedomosťou resp. nečinnosťou nedochádzalo k ich premlčaniu, žalobkyňa však bola preukázateľne kvalifikovane zastúpená od 27.11.2009 do 21.3.2013 spoločnosťou VOTUM, ktorá sa špecializuje na vymáhanie odškodnení osôb poškodených dopravnými nehodami a počas zastupovania touto spoločnosťou bolo žalobkyňu uhradených 124.286,49 eur, kontinuálne od 22.3.2013 prešlo zastúpenie žalobkyne na kanceláriu JUDr. Harakályho (ktorý ju zastupuje doposiaľ), pričom počas tohto zastúpenia došlo najneskôr dňa 6.4.2013 k premlčaniu nároku - nie je preto zrejmé akým spôsobom by mali byť porušené práva žalobkyne v súvislosti s premlčaním, pokiaľ bola kontinuálne zastúpená dvomi špecializovanými subjektmi už od 27.11.2009. Ďalej vzhľadom na závery znalcov, ktorí sa zhodne vyslovili, že žalobkyňa od nehody až do vypracovania znaleckých posudkov nie je spôsobilá na právne úkony, poukázala na absolútnu neplatnosť všetkých úkonov, ktoré žalobkyňa urobila, vrátane podpisu plnomocenstva JUDr. Harakályho z 22.3.2013, a to s poukazom na § 38 O.z.. Dodatočné vystavenie platného plnomocenstva (podpísané opatrovníkom) môže zhojiť iba procesné nedostatky, nemožno však ním zhojiť skôr vykonané úkony s hmotnoprávnymi dôsledkami, dodatočné zhojenie neprichádza do úvahy, ak žalobu podal „zástupca“, ktorému v čase jej podania nebolo udelené plnomocenstvo na to oprávnenou osobou, podanie žaloby má totiž okrem procesných dôsledkov aj hmotnoprávne dôsledky (napr. zastavenie plynutia premlčacej lehoty). Preto úkon v podobe podania žaloby JUDr. Harakálym nie je úkonom žalobkyne a nemôže byť účinne dodatočne schválený. Navrhla aby súd žalobu zamietol pre jej zjavné premlčanie, resp. aby konanie zastavil pre zjavné podanie žaloby bez platného plnomocenstva.

Na pojednávaní 20.6.2016 právny zástupca žalobkyne uviedol, že zo znaleckých posudkov vyplýva, že žalobkyňa v čase od úrazu až po znalecké skúmanie (resp. až doposiaľ) nebola spôsobilá na vykonávanie právnych úkonov, preto nemohla začať plynúť premlčacia lehota, a teda ani nemohla uplynúť. Žiadal aby súd určil, že nárok žalobkyne je opodstatnený. Žalovaná uviedla, že nárok žalobkyne je premlčaný, od novembra 2009 žalobkyňa bola riadne zastúpená, a v tomto čase nebol vykonaný relevantný právny úkon, jej nárok považuje už za premlčaný.

Súd prvej inštancie vychádzal zo zisteného skutkového stavu, že žalobkyňa pri dopravnej nehode 26.1.2009 utrpela ťažké ublíženie na zdraví, ktoré spôsobil vodič motorového vozidla Ford Transit, ev.č. GA-315CI O. H., v dôsledku neprispôsobenia rýchlosti jazdy stavu a povahe vozovky; za škodu na zdraví žalobkyne zodpovedá nepoistený prevádzkovateľ a vodič motorového vozidla, ktorým bola škoda spôsobená, na základe objektívnej zodpovednosti podľa § 427 a § 420 O. z., nároky poškodenej na náhradu škody z ublíženia na zdraví sú kryté ZoPZP, pričom priamy nárok proti Slovenskej kancelárii poisťovateľov (žalovanej) na plnenie nárokov z garančného fondu je daný podľa § 24 ods. 2 písm. b/

a ods. 3 ZoPZP. V dôsledku úrazu žalobkyňa utrpela zlomeninu lebečnej spodiny, zlomeninu sánky, zlomeninu nosových kostí, vyrazenie zubov, stlačenie hrudníka, zlomeninu I. rebra vpravo a vľavo, krvácanie do hrudníka, zlomeninu oblúka C6, zlomeninu krížovej kosti vľavo, zlomeninu femuru vľavo, zlomeninu prstov a poúrazové krvácanie do mozgu s následkom obojstranného kostného defektu, centrálnej spastickej kvadruparézy, ťažkej poruchy kognitívnych funkcií, stredne ťažkej poruchy reči a ťažkej funkčnej pľúcnej poruchy. V zmysle ZP vypracovaného MUDr. Meszárosovou bolo SSU ohodnotené vo výške 6.780 bodov, žalobkyňa bola žalovanou plnená náhrada za SSU vo výške 87.359 eur. Náhradu za SSU (požadovanú v sume 104.276,40 eur) navrhla žalobkyňa zvýšiť o 50%, čo pri bodovom hodnotení 6.780 bodov predstavuje sumu 52.138,20 eur. Na základe znaleckých posudkov bola žalobkyňa poskytnutá náhrada za bolesť vo výške 30.005 eur (2.075 bodov), žalobkyňa požaduje doplatenie náhrady z titulu bolestného vo výške 14.532 eur, a to na základe znaleckého posudku o bolestnom vypracovaného MUDr. De Riggom, PhD., ktorý stanovil bodové hodnotenie na 3.080 bodov. Hodnotenie SSU vykonal znalec MUDr. De Riggo, PhD., a to dňa 21.3.2011, vtedy začala podľa žalovanej plynúť podľa § 106 O. z. dvojročná subjektívna doba na uplatnenie práva. Dňa 1.7.2011 bola uhradená žalobkyňa za 2.838 bodov náhrada škody vo výške 43.649 eur, následne 3.10.2011 škoda vo výške 2.307 eur; spolu bolo priznané žalobkyňa za SSU 2.988 bodov, čo vo finančnom vyjadrení predstavuje sumu 45.955,44 eur. Ďalší ZP ohľadom SSU bol vypracovaný znalkyňou MUDr. Mészárosovou dňa 2.8.2012, ktorým bolo ohodnotenie SSU určené vo výške 6.780 bodov, pričom zvýšenie položiek hodnotila znalkyňa vzhľadom na vek, nemožnosť ďalšieho uplatnenia sa v živote. Z uvedeného hodnotenia bol žalovanou priznaný počet bodov 5.580 bodov a rozdiel do priznaného počtu bodov (t.j. 2.692 bodov) bol uhradený 24.8.2012 vo výške 41.403,00 eur; žalobkyňa bolo spolu za SSU priznaných 5.580 bodov a vyplatená náhrada 87.359 eur. Žalobkyňa zastupovala pri odškodňovaní škody na zdraví spoločnosť VOTUM Centrum Odškodnenia, a.s. Na Zmluve o spolupráci datovanej 27.11.2009 sa nachádza podpis žalobkyne, táto uviedla (na pojednávaní 13.11.2013), že si nepamätá či niečo podpisovala (aj keď uznala že na zmluve je jej podpis). Žaloba bola na súd podaná dňa 9.4.2013 faxom, poštou bola doručená (súdu prvej inštancie) dňa 10.4.2013; plnomocenstvo pre JUDr. Petra Harakályho bolo podpísané žalobkyňou 22.3.2013. Uznesením č. 37C133/2013-124 z 25.6.2014 súd prvej inštancie ustanovil žalobkyňa procesného opatrovníka, ktorý 27.8.2014 udelil plnomocenstvo JUDr. Petrovi Harakálymu, čím sa pripojil k žalobe (t.j. fakticky ju podal). Žalovaná vzniesla námietku premlčania uplatneného nároku s tým, že žalobkyňa poznala osobu zodpovednú za vznik škody podľa právoplatného a vykonateľného rozhodnutia Okresného súdu Trnava sp. zn. 4T 4/2010 najneskôr dňa 29.1.2010, výšku škody na zdraví vedela zo ZP znalca MUDr. Júliusa De Riggo, PhD. v marci 2011, preto najneskôr 6.4.2013 došlo k márnemu uplynutiu lehoty uplatniť právo na súde. Podľa ZP č. 38/2014 vypracovaného MUDr. Strakom žalobkyňa od 26.1.2009 a následne aj do 9.4.2013, resp. ku dňu vypracovania znaleckého posudku (8.3.2014) trpí duševnou poruchou a to stredne ťažkým až ťažkým organickým psychosyndrómom po kraniocerebrálnej traume, nie je z hľadiska psychiatrického schopná vykonávať žiadne právne úkony od dátumu úrazu až ku dňu vypracovania znaleckého posudku, jej zdravotný stav vylučuje, že by žalobkyňa bola schopná vykonať akýkoľvek právny úkon v tomto období slobodne a vážne, jej stav vylučuje aby porozumela akémukoľvek právnomu úkonu a vedela posúdiť jeho následky, trpí duševnou poruchou - nie je z hľadiska psychiatrického schopná vykonávať žiadne právne úkony od dátumu úrazu, až ku dňu vypracovania znaleckého posudku. Podľa ZP č. 60/2015 vypracovaného Psychiatrickou nemocnicou Philippa Pinela Pezinok zdravotný-psychický stav žalobkyne vylučuje, že by v období od 26.1.2009 do 4.9.2011 bola spôsobilá vykonávať právny úkon, samostatne vykonávať právne úkony ani po októbri 2012 nebola schopná, ani v súčasnosti nie je spôsobilá. Zdravotný stav žalobkyne vylučuje, že by do obdobia októbra 2012 právnomu úkonu ňou vykonanému rozumela, bol by pre ňu zrozumiteľný, že by vedela posúdiť jeho následky. Zdravotný stav žalobkyne v období od 26.1.2009 do 9.4.2011 a následne do presne neurčiteľného obdobia roku 2012 bol ovplyvnený duševnou poruchou, pre ktorú nebola spôsobilá vykonávať právne úkony, v čase od 9.4.2013 bol a je jej psychický stav zlepšený to takej miery, že bola a je schopná chápať podstatu súdneho konania. Žalobkyňa nie je toho času spôsobilá pred súdom konať samostatne ako účastníčka, ani priebežne správne vnímať a chápať, zapamätáť a znovu si vybaviť jeho zmysel bez asistencie opatrovníka. Doposiaľ vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že žalobkyňa pri dopravnej nehode dňa 26.1.2009 utrpela ťažké ublíženie na zdraví, ktoré spôsobil vodič motorového vozidla Ford Transit, ev.č. GA-315CI, v dôsledku neprispôsobenia rýchlosti jazdy stavu a povahe vozovky, za škodu na zdraví žalobkyňa zodpovedá nepoistený prevádzkovateľ a vodič motorového vozidla, ktorým bola škoda spôsobená (na základe objektívnej zodpovednosti podľa § 427 a § 420 O. z.), pričom nároky poškodenej na náhradu škody z ublíženia na zdraví sú kryté zákonom o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zák. č. 381/2001 Z. z; priamy nárok proti

žalovanej na plnenie nárokov z garančného fondu je daný podľa § 24 ods. 2 písm. b/ a ods. 3 zák. č. 381/2001 Z.z.. V dôsledku úrazu žalobkyňa utrpela viaceré traumatologické poškodenia, poúrazové krvácanie do mozgu s následkom obojstranného kostného defektu, ťažkú poruchu kognitívnych funkcií, stredne ťažkú poruchu reči. V zmysle znaleckého posudku bolo SSU ohodnotené vo výške 6.780 bodov, žalobkyni bola žalovaným plnená náhrada za SSU vo výške 87.359,00 eur, náhradu za SSU (požadovanú v sume 104.276,40 eur, t.j. s doplatením sumy 16.918,00 eur) navrhla zvýšiť o 50%, čo pri bodovom hodnotení 6.780 bodov, predstavuje sumu 52.138,20 eur. Na základe znaleckých posudkov bola žalobkyni poskytnutá náhrada za bolesť vo výške 30.005,00 eur (2.075 bodov), žalobkyňa požaduje doplatenie náhrady z titulu bolestného vo výške 14.532,00 eur, a to na základe znaleckého posudku o bolestnom vypracovaného MUDr. Júliusom De Riggom, PhD., ktorý stanovil bodové hodnotenie na 3.080 bodov. Žalovaná vzniesla námietku premlčania nároku uplatneného žalobkyňou, ktorú odôvodnila tým, že táto poznala osobu zodpovednú za vznik škody podľa právoplatného a vykonateľného rozhodnutia Okresného súdu Trnava sp. zn. 4T 4/2010 najneskôr dňa 29.1.2010, a výšku škody na zdraví vedela zo znaleckého posudku znalca MUDr. Júliusa De Riggo, PhD. v marci 2011, najneskôr dňa 6.4.2013, preto došlo k márnemu uplynutiu lehoty uplatniť právo na súde; žalovaná tak nárok žalobkyne v celom rozsahu považuje za premlčaný a z tohto dôvodu žiada žalobu zamietnuť. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie ako zásadnú otázku riešil, či nároky uplatnené žalovanou (správne žalobkyňou) sú oprávnené, alebo sú premlčané. Z dôvodu hospodárnosti konania sa potom súdu prvej inštancie javilo ako vhodné medzitémnym rozsudkom najskôr rozhodnúť o samotnom nároku žalobkyne (jeho oprávnenosti), a až následne, keď bude vyriešená táto otázka, venovať sa prípadne výške odškodnenia (pričom za pravdepodobné súd predpokladal, že strany sporu sa po vyriešení uvedenej zásadnej otázky oprávnenosti resp. premlčania nároku žalobkyne môžu na výške odškodnenia dohodnúť).

Podľa názoru súdu prvej inštancie, ktorý sa odrazil vo výroku napadnutého medzitémneho rozsudku, teda že nárok žalobkyne je oprávnený, neprišlo k premlčaniu jej nároku, nakoľko premlčacia doba v tejto konkrétnej veci žalobkyni neplynula do 22.8.2014, v ktorý deň nadobudlo právoplatnosť Uznesenie č. 37C133/2013-124 z 25.6.2014, ktorým súd ustanovil žalobkyni procesného opatrovníka; tento dňa 27.8.2014 udelil plnomocenstvo JUDr. Petrovi Harakálymu, čím sa pripojil k návrhu (t.j. fakticky ako by ho bol podal). Podľa znaleckých posudkov vypracovaných v konaní totiž, podľa ZP MUDr. Straku žalobkyňa od 26.1.2009 a následne aj do 9.4.2013, resp. ku dňu vypracovania znaleckého posudku (8.3.2014) trpí duševnou poruchou a nie je z hľadiska psychiatrického schopná vykonávať žiadne právne úkony od dátumu úrazu až ku dňu vypracovania znaleckého posudku, jej zdravotný stav v období od 26.1.2009 a následne do 9.4.2013, resp. ku dňu vypracovania znaleckého posudku vylučuje, že by bola schopná vykonať akýkoľvek právny úkon v tomto období slobodne a vážne, jej stav vylučuje aby porozumela akémukoľvek právnomu úkonu a vedela posúdiť jeho následky; podľa ZP Psychiatrickej nemocnice Philippa Pinela Pezinok zdravotný, psychický stav žalobkyne vylučuje, že by v období od 26.1.2009 do 4.9.2011 bola spôsobilá vykonávať právny úkon, samostatne vykonávať právne úkony ani po októbri 2012 nebola schopná, jej zdravotný stav vylučuje, že by do obdobia októbra 2012 právnomu úkonu ňou vykonanému rozumela, nakoľko v uvedenom období bol ovplyvnený duševnou poruchou, pre ktorú nebola spôsobilá vykonávať právne úkony. Z uvedeného je potom zrejmé, že žalobkyňa, keďže nebola spôsobilá vykonávať právne úkony, si nemohla relevantne uplatniť svoj nárok na súde, a teda premlčacia lehota jej minimálne do októbra 2012 (podľa vyjadrenia znaleckého ústavu) neplynula - premlčacia lehota žalobkyni mohla začať plynúť (teoreticky) najskôr dňa 1.10.2012 (keď znalecký ústav vo svojom znaleckom posudku pripúšťa že mohla byť spôsobilá „od októbra 2012“), keďže žaloba bola na súd podaná dňa 9.4.2013 (telefaxovým podaním, poštou bola súdu doručená dňa 10.4.2012), uplatnila svoj nárok v lehote (ktorá by uplynula najskôr dňa 1.10.2014). Na uvedený skutkový stav pritom nemá vôbec vplyv plnenie žalovanej na základe rokovania so spoločnosťou VOTUM (ako zástupcom žalobkyne, ktorá údajne podpísala pre túto spoločnosť plnomocenstvo, toto plnenie je možné považovať, v súvislosti s nespôsobilosťou žalobkyne vykonávať právne úkony, za plnenie žalovaného na dobrovoľnej báze, ktoré nemôže mať vplyv na rozhodovanie o otázke premlčania nároku žalobkyne). Ak totiž ide o nároky osôb, ktoré musia (čo v prípade žalobkyne najneskôr do 1.10.2012 platí) mať opatrovníka, nezapočítava sa do plynutia lehoty určenej pre uplatnenie nároku doba, počas ktorej opatrovník nebol ustanovený, premlčanie nároku sa dovedy nezačne - obdobné dôsledky aké zákon vyvodzuje pri právnom úkone vykonanom na to nespôsobilou osobou je potrebné vyvodiť aj pre posúdenie situácie, ak takouto osobou nebol právny úkon vykonaný tam, kde vykonaný byť mal, v dôsledku jej nespôsobilosti (za situácie, pokiaľ nevykonaním takéhoto úkonu uvedená osoba mohla byť ukrátená na svojich právach); subjektívna premlčacia lehota žalobkyni najneskôr do 1.10.2012 vôbec nezačala plynúť. Aj v prípade, ak by žalobkyňa nebola spôsobilá vykonávať právne úkony ani v neskoršom období (napr. až doposiaľ), je potrebné jej nárok považovať za uplatnený riadne a v lehote, nakoľko súd jej uznesením č.k.

37C/133/2013-124 z 25.6.2014 (nadobudlo právoplatnosť dňom 22.8.2014) ustanovil opatrovníka, a tento dňa 27.8.2014 udelil plnomocenstvo JUDr. Petrovi Harakálymu, čím fakticky v mene žalobkyne ako by návrh podal.

Na základe uvedeného súd prvej inštancie uzavrel, že tak či tak bola žaloba na súde podaná pred uplynutím premlčacej lehoty, a teda nárok žalobkyne z tohto dôvodu považuje za nepremlčaný, oprávnený, po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia potom súd už iba určí výšku odškodnenia v zmysle znaleckých posudkov na ohodnotenie bolestného a SSU.

2. Proti tomuto medzitémnému rozsudku podala včas odvolanie iba žalovaná, s návrhom na jeho zmenu zamietnutím žaloby pre jej zjavné premlčanie, alternatívne pokiaľ by odvolací súd nesúhlasil s námietkou premlčania z opatrnosti navrhla, aby odvolací súd zrušil napadnutý medzitémny rozsudok a konanie zastavil pre zjavné podanie žaloby bez platného plnomocenstva (neboli splnené procesné podmienky). S poukazom na § 365 ods. 1 písm. a/ a h/ CSP mala za to, že súd prvej inštancie neprihliadol na to, že neboli splnené procesné podmienky (neplatné udelenie plnomocenstva žalobkyňou) a že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávne posúdené premlčanie nároku). Bola názoru, že súd prvej inštancie nesprávne vyložil a aplikoval § 113 O.z.. Právny zástupca žalobkyne sa rozhodol poukazovať na nespôsobilosť žalobkyne až potom, čo bola dôvodne vznesená námietka premlčania zo strany žalovanej, v snahe odvrátiť námietku premlčania sa pokúsil cez § 113 O.z. navodiť dojem, že nárok premlčaný nie je z dôvodu nespôsobilosti žalobkyne. Zaujímavo pôsobí fakt, že nespôsobilosť žalobkyne právnomu zástupcovi žalobkyne neprekážala napr. pri podpise jeho plnomocenstva. Za daných okolností má žalovaná jednoznačne za to, že v danom prípade dochádza k obchádzaniu zákona a jeho zmyslu, nakoľko § 113 O.z. chráni síce nespôsobilé osoby, ale za úplne iných okolností ako nastali v tomto prípade. Je totiž zrejmé, že § 113 O.z. má na mysli ochranu nespôsobilých osôb, ktoré si neuvedomujú, že majú nejaké odškodniteľné nároky a teda ich chráni, aby nevedomosťou resp. nečinnosťou nedochádzalo k ich premlčaniu. Žalobkyňa však bola preukázateľne kvalifikovane zastúpená od 27.11.2009 do 21.3.2013 spoločnosťou VOTUM, a.s., ktorá sa špecializuje na vymáhanie odškodnení osôb poškodených dopravnými nehodami a počas zastupovania touto spoločnosťou bolo žalobkyňi uhradených 124.286,49 eur. Kontinuálne od 22.3.2013 prešlo zastúpenie žalobkyne na kanceláriu JUDr. Harakályho, ktorý ju zastupuje dodnes, pričom zrejme počas tohto zastúpenia došlo najneskôr 6.4.2013 k premlčaniu nároku. Žalovanej nie je zrejmé akým spôsobom by mali byť porušené práva žalobkyne v súvislosti s premlčaním, pokiaľ bola kontinuálne zastúpená dvomi špecializovanými subjektmi už od 27.11.2009. Je zrejmé, že ustanovenie opatrovníka v tomto prípade nemá pre žalobkyňu žiadny reálny prínos v ochrane jej práv a včasnosti jeho uplatnenia. Žalovaná považuje za extrémne formálny výklad ust. § 113 O.z., ktorým v podstate právny zástupca žalobkyne tvrdí, že práva žalobkyne ne boli zabezpečené a premlčanie nemohlo začať plynúť, nakoľko síce bola zastúpená špecializovanými právnymi zástupcami na vymáhanie nárokov na náhradu škody, ale nemala ustanoveného opatrovníka. Je zrejmé, že v danom prípade ustanovenie opatrovníka nemá na ochranu práv žalobkyne absolútne žiadny vplyv, rovnako ju naďalej zastupuje advokátska kancelária JUDr. Harakályho a všetko beží tak ako predtým. Zákoné ust. § 113 O.z. rozhodne nemá za úlohu chrániť nespôsobilé osoby pred premlčaním počas zastúpenia špecializovaným právnym zastúpením. Opatrovník reálne žalobkyňi nemôže v odbornom kvalifikovanom uplatnení pohľadávky žiadnym spôsobom pomôcť, najmä keď je poškodená pred ustanovením opatrovníka a aj potom zastúpená rovnakým špecializovaným právnym zastúpením. Ustanovenie opatrovníka 22.8.2014 jednoznačne znamenalo len to, že opatrovník udelil plnomocenstvo tomu istému kvalifikovanému právnomu zastúpeniu, ktorým však žalobkyňa paradoxne už 5 rokov disponovala a do podania žaloby bolo vybavené plnenie 124.286,49 eur. Navyše reálne poskytovali otec a brat žalobkyne (neskôr ustanovený ako opatrovník) všetku možnú pomoc a dohľad aj pred formálnym ustanovením opatrovnictva. K premlčaniu pohľadávky by došlo hocijako a formálne ustanovenie opatrovníka reálne žiadnym spôsobom ochranu práv žalobkyne nezvyšilo. Žalovaná takýto výklad považuje za čisto účelový a formalistický. Premlčanie by sa v tomto prípade nemalo rozhodne viazať k momentu ustanovenia opatrovníka, nakoľko od roku 2009 je žalobkyňa kvalifikovane právne zastúpená a k premlčaniu nároku došlo počas tohto zastúpenia. Na ochrane žalobkyne sa pred ustanovením opatrovníka a po jeho ustanovení absolútne nič nezmenilo. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí vychádzal zo zistení znaleckého ústavu v tom smere, že premlčacia lehota mohla žalobkyňi začať plynúť najskôr dňa 1.10.2012 (kedy znalecký ústav vo svojom znaleckom posudku pripúšťa, že mohla byť spôsobilá „od októbra 2012“). Žaloba bola na súd podaná 9.4.2013 t. j. v zmysle pohľadu súdu včas. Súd prvej inštancie sa však vôbec nevysporiadal so zásadou skutočnosťou, ktorou bola zmena žaloby, ktorá však nastala až 9.12.2015. V pôvodnej žalobe z 9.4.2013 si totiž žalobkyňa uplatnila iba mimoriadne zvýšenie SSU vo výške 52 138,20 eur, pričom zmenou žaloby z 9.12.2015 došlo k uplatneniu

dovtedy neuplatnených nárokov v podobe bolestného vo výške 14 532 eur a SSU vo výške 16.918 eur. V kontexte všetkých skutkových zistení a záverov znaleckého ústavu (ktorý mal k dispozícii kompletnú zdravotnú dokumentáciu na rozdiel od MUDr. Straku) mal súd zamietnuť pre zjavné premlčanie aspoň nároky uplatnené podaním doručeným súdu 9.12.2015. Aj keby žalovaná pristúpila na úvahy súdu o tom, že premlčacia doba začala plynúť až 1.10.2012, je zrejmé, že súd mal všetky nároky uplatnené po 1.10.2014 zamietnuť ako premlčané. Súd prvej inštancie sa však v tejto súvislosti so zmenou návrhu z 9.12.2015 vôbec nevysporiadal. Žalovaná trvala na tom, že nárok bol uplatnený na súde neskoro, čím došlo k jeho premlčaniu, a teda žaloba by mala byť zamietnutá. Pokiaľ by žalovaná skutočne teoreticky prijala fakt, že žalobkyňa je nespôsobilá na právne úkony, je potrebné poukázať na absolútnu neplatnosť všetkých úkonov, ktoré žalobkyňa urobila, vrátane podpisu plnomocenstva JUDr. Harakályho z 22.3.2013. S poukazom na § 38 O.z. mala za to, že právny úkon takto nespôsobilej osoby je neplatný absolútne t. j. neplatnosť nastáva ex lege a pôsobí ex tunc (od začiatku) voči každému. Absolútne neplatný právny úkon nemá za následok vznik, zmenu alebo zánik práv alebo povinností a právne následky takéhoto právneho úkonu nenastanú ani ratihabíciou či konvalidáciou, t.j. takýto úkon nie je možné dodatočne schváliť. Je zrejmé, že plná moc udelená JUDr. Harakálymu je absolútne neplatný právny úkon, a teda všetky úkony právneho zástupcu žalobkyne v tomto konaní sú bez udelenia plnej moci t. j. nemôžu mať za následok vznik, zmenu, resp. zánik práv a povinností. Dodatočné vystavenie platného plnomocenstva (podpísané opatrovníkom) môže zhojiť iba procesné nedostatky. Dodatočným vystavením plnomocenstva však rozhodne nemožno zhojiť skôr vykonané úkony s hmotnoprávnymi dôsledkami. Dodatočné zhojenie jednoznačne neprichádza do úvahy, ak žalobu na súd podal „zástupca“, ktorému v čase podania žaloby nebolo udelené plnomocenstvo na to oprávnenou osobou. Podanie žaloby má totiž okrem procesných dôsledkov aj hmotnoprávne dôsledky (napr. zastavenie plynutia premlčacej lehoty). Ak rešpektujeme nespochybniteľný záver vyplývajúci z hmotnoprávnej úpravy, že zástupcom je ten, kto je oprávnený konať za iného, oprávnenie spôsobiť zmenu v hmotnoprávných vzťahoch musí existovať už v čase tohto úkonu. Platnosť alebo neplatnosť takéhoto úkonu je pritom potrebné posudzovať v čase takéhoto úkonu. Dodatočné schválenie absolútne neplatného právneho úkonu (ktorým podanie žaloby nesporne je) nie je totiž možné. Preto úkon v podobe podania žaloby JUDr. Harakálym nie je úkonom účastníka konania - žalobkyne ani nemôže byť účinne dodatočne schválený. Ak dňa 9.4.2013 došlo k podaniu žalobného návrhu bolo to čisto konaním a vôľou advokátskej kancelárie JUDr. Harakályho a nie vôľou a konaním žalobkyne. V tomto smere namietala žalovaná postup súdu prvej inštancie, keď napriek jej námietkam neskúmal či sú splnené procesné podmienky konania a v medzitýmnom rozsudku sa s touto základnou námietkou vôbec nevysporiadal a konanie nezastavil.

3. Žalobkyňa navrhla napadnutý medzitýmny rozsudok v celom rozsahu z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdiť. Citovala ust. § 113 O.z. a uviedla, že toto ustanovenie je jednou z výnimiek pravidelného plynutia premlčacích dôb a predstavuje modifikáciu ich plynutia tak, aby pri práve osôb, ktoré nie sú schopné samy uplatňovať svoje práva a môžu tak urobiť iba prostredníctvom zákonného zástupcu, nedošlo k ujme v dôsledku premlčacích dôb práve počas obdobia, kedy zákonného zástupcu nemajú. Zmyslom uvedenej úpravy je poskytnúť ustanovenému zákonnému zástupcovi alebo fyzickej osobe, ktorá pôvodne potrebovala zákonného zástupcu, ale ho už nepotrebuje, pretože sa mu navrátila spôsobilosť na právne úkony alebo dosiahla plnoletosť, dostatok času na riadne uplatnenie práva, ktorému hrozí premlčanie. Nespôsobilosť osoby na právne úkony, ktorá nemá zákonného zástupcu, je zásadnou zákonnou prekážkou plynutia premlčacej doby ohľadne jej zákonných nárokov. K odstráneniu tejto zásadnej zákonnej prekážky môže dôjsť jediným spôsobom, a to ustanovením zákonného zástupcu, ako to vyplýva z ustanovenia § 26 a § 27 O.z.. K odstráneniu tejto zásadnej zákonnej prekážky nemôže dôjsť iným spôsobom. Advokát, či iná fyzická alebo právnická osoba sa nemôže považovať za zákonného zástupcu, pokiaľ nebola za zákonného zástupcu dotknutej osoby ustanovená súdom. Zákon je v tomto smere striktný a vzhľadom na potrebu ochrany práv takýchto osôb, ktorých právne postavenie je oslabené práve ich nespôsobilosťou na právne úkony, nemožno výklad ustanovenia § 113 O.z. zúžiť spôsobom, ako sa o to snaží žalovaná v podanom odvolaní. V opačnom prípade by došlo k neprimeranému a nespravodlivému zásahu do právnej istoty takéhoto účastníka občianskoprávných vzťahov. Žalobkyňa nebola spôsobilá na právne úkony, ako jednoznačným spôsobom vyplynulo z vykonaného znaleckého dokazovania a preto jej musel byť výlučne pre toto konanie ustanovený zákonný zástupca, ktorým sa stal súdom ustanovený opatrovník, a to dňa 22.8.2014. V zmysle § 113 O.z. nemohla do tohto dňa začať plynúť premlčacia doba žalobkyne ohľadne jej nárokov uplatnených v konaní. Spoločnosť VOTUM a.s. ako aj následný právny zástupca žalobkyne neboli zákonnými zástupcami žalobkyne a v dôsledku ich právnej pomoci poskytovanej žalobkyne nemohlo dôjsť ku kvalifikovanému začatiu plynutia premlčacej doby. Všetky ostatné skutočnosti uvádzané žalovanou sú pre posúdenie tejto otázky irelevantné. Poukázala na súdnu prax a to konkrétne rozhodnutie Najvyššieho

súdu Českej republiky sp. zn. 25 Cdo/4670/2007 z 18.6.2010, v ktorom bolo o.i. konštatované, že zastúpenie poškodeného advokátom na základe plnej moci podmienku zákonného zastúpenia v spore v zmysle § 113 O.z. nenapĺňa. Nie je zrejmé ako žalovaná dospela k záveru, že žalobkyni začala premlčacia doba plynúť 1.10.2012. Podľa záverov znaleckého posudku č. 38/2014 MUDr. Mária Straku, znalca z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria, žalobkyňa z psychiatrického hľadiska od 26.1.2009 do 9.4.2013, resp. do dňa vypracovania znaleckého posudku trpí duševnou poruchou, a to stredne ťažkým až ťažkým organickým psychosyndrómom po kraniocerebrálnej traume. Nie je z hľadiska psychiatrického schopná vykonávať žiadne právne úkony od dátumu úrazu až ku dňu vypracovania znaleckého posudku. Zdravotný stav žalobkyne v období od 26.1.2009 a následne do 9.4.2013, resp. ku dňu vypracovania znaleckého posudku, vylučuje, aby bola schopná vykonať akýkoľvek právny úkon v tomto období slobodne a vážne. Jej stav vylučuje, aby porozumela akémukoľvek právnomu úkonu a vedela posúdiť jeho následky. Závery znaleckého posudku č. 6/2015 Psychiatrickej nemocnice Philippa Pinela, znaleckej organizácie z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria, potvrdili závery predchádzajúceho znaleckého posudku MUDr. Mária Straku v tom smere, že stav žalobkyne v období od 26.1.2009 do 4.9.2011 vylučuje, aby bola spôsobilá vykonávať právne úkony. Samostatne vykonávať právne úkony nebola spôsobilá ani po októbri 2012 ani v súčasnosti nemá túto spôsobilosť. Z uvedených záverov podaných znaleckých posudkov je zrejmé, že žalobkyňa doteraz a ani v súčasnosti nie je spôsobilá samostatne vykonávať právne úkony v dôsledku duševnej poruchy a plynutie premlčacej doby mohlo začať v zmysle § 113 O.z. najskôr až po ustanovení opatrovníka len pre toto súdne konanie v zmysle § 29 ods. 1 vtedy platného a účinného O.s.p.. Subjektívna dvojročná premlčacia doba pre uplatnenie nárokov žalobkyne v zmysle § 106 ods. 1 O.z. teda nemohla márne uplynúť ani do zmeny žaloby z 9.12.2015, ako to uvádza žalovaná v podanom odvolaní. Podanie žaloby môže mať síce do istej miery hmotnoprávne účinky (ako je tomu, napríklad v prípade prerušenia plynutia premlčacej doby), ale ide o úkon procesného práva. Podanie žaloby ako také nemení hmotnoprávne postavenie žalobkyne, nemá vplyv na vznik zmenu alebo zánik práv a povinností hmotného práva. Žalobou sa len uplatňuje v súdnom konaní existujúci hmotnoprávny nárok. Teda v žiadnom prípade nemožno podanie žaloby považovať za hmotnoprávny úkon. Na skutočnosť, že žalobkyňa nemala spôsobilosť na právne úkony je potrebné prihliadnúť v súlade s ustanovením § 104 O.s.p., ktorý upravuje skúmanie podmienok konania konajúcim súdom. Žalobkyňa bola už pri podaní žaloby osobou spôsobilou byť účastníkom konania podľa § 19 O.s.p.. Nemala len procesnú spôsobilosť, teda spôsobilosť samostatne konať pred súdom. Nedostatok procesnej spôsobilosti však na rozdiel od nedostatku spôsobilosti byť účastníkom konania predstavuje odstrániteľný nedostatok podmienky konania, ktorý je možné v priebehu konania odstrániť v zmysle § 104 ods. 2 O.s.p.. Napokon presne v súlade s týmto ustanovením postupoval súd prvej inštancie, keď žalobkyni v súlade s ust. § 29 ods. 1 O.s.p. ustanovil pre konanie opatrovníka, ktorý následne udelil plnú moc na zastupovanie právnomu zástupcovi, čím sa odstránil nedostatok podmienky konania.

4. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), účinného od 1.7.2016, ktorým bol zrušený zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej aj „O.s.p.“), keďže podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a podľa ods. 2 vety prvej rovnakého ustanovenia právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p., účinného v čase vyhlásenia rozsudku, § 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou (predtým účastníkom konania), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 201 O.s.p., § 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 201 a § 202 O.s.p., § 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p. aj § 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. a/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 212 ods. 1 O.s.p., § 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), ktoré ale nezistil, súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že napadnutý medzitimný rozsudok treba navzdory námietkam žalovanej považovať za vecne správny, keď súd prvej inštancie v miere postačujúcej pre rozhodnutie zistil skutkový stav vo vzťahu k základu veci a vec aj správne posúdil po právnej stránke.

Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne; podľa ods. 2 rovnakého ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd nemal dôvod nesúhlasiť s argumentáciou použitou súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia (tak ako táto - rozumej argumentácia - vyplýva z odôvodnenia napadnutého medzitémneho rozsudku). U dôvodov predstretých súdom prvej inštancie dostatočne jasne a i objektívne presvedčivo by tak zásadne postačovalo i len konštatovať ich správnosť a odvolať sa na ne (prvá časť ust. § 387 ods. 2 CSP), odvolací súd však aj v tejto konkrétnej veci musí urobiť zadosť tiež povinnosti vypořadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 veta druhá CSP) a preto, ale aj pre celkovú úplnosť nad rámec už uvedeného súdom prvej inštancie dopĺňa (§ 387 ods. 2 CSP in fine) nasledovné:

5. Súd prvej inštancie rozhodol o základe predmetu konania, ktorým sú všetky okolnosti determinujúce výšku predmetu konania, vyriešil všetky tie skutkové a právne otázky, od ktorých posúdenia závisí výška uplatneného nároku, otázku samotného vzniku škody, kto ju spôsobil, kto za ňu zodpovedá, v akom rozsahu i otázku premlčania (z dôvodu žalovanou uplatnenej námietky premlčania). Odvolací súd je názoru, že bolo dôvodným vydať medzitémneho rozsudku (§ 152 ods. 2 O.s.p., akt. § 212 ods. 2 veta druhá a § 214 CSP) z dôvodu účelnosti, nakoľko výsledok časti konania o medzitémnom rozsudku má podstatný vplyv na ďalší priebeh konania a predchádza prípadnému vzniku zbytočne vynaložených trov konania.

6. Odvolateľka v odvolaní zotrvala na svojej argumentácii pred súdom prvej inštancie, s ktorou sa súd prvej inštancie riadne vysporiadal v odôvodnení napadnutého rozsudku.

Odvolateľka nespochybňovala závery súdu prvej inštancie týkajúce sa vzniku škody, to kto ju spôsobil, kto za ňu zodpovedá a v akom rozsahu. Namietala iba, že súd prvej inštancie neprihliadol na to, že neboli splnené procesné podmienky (neplatné udelenie plnomocenstva žalobkyňou) a že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho posúdenia premlčania nároku).

7. Podľa § 420 ods. 1 O.z. každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti; podľa ods. 3 rovnakého ustanovenia zodpovednosť sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

Podľa § 444 O.z. pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

Ust. § 444 O.z. nielen určuje osobitný druh ujmy „škody“, ale aj osobitnú právnu úpravu spôsobu náhrady škody, pre ktorý je typické, že predstavuje náhradu za nemateriálnu ujmu, ktorá sa prejavuje v podobe bolesti alebo v SSU. Ide o špecifický majetkový nárok (ktorý podlieha premlčaniu podľa § 106 O.z.), ktorý má jednorazový charakter a nemožno ho priznať vo forme renty. To však nevylučuje priznať bolestné alebo SSU opätovne, ak nastanú nové okolnosti v zdravotnom stave poškodeného, ktoré sa za pôvodného stavu nevyskytli a preto ani odškodnenie nemohlo byť priznané.

Samotná právna úprava bolestného a SSU je však predmetom právnej úpravy v zákone č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia. Zákon pre účely náhrady nemajetkovej ujmy definuje pojem bolesť ako aj pojem sťaženie spoločenského uplatnenia.

Podľa § 2 ods. 1 a 2 ostatne uvedeného zákona: (1) Bolesť je ujma spôsobená poškodením na zdraví, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov. (2) Sťaženie spoločenského uplatnenia je stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh (ďalej len "následok").

Podľa § 3 ods. 1 a 2 uvedeného zákona: (1) Náhrada za bolesť sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná zistenému poškodeniu na zdraví, priebehu liečenia alebo odstraňovaniu jeho následkov. (2) Náhrada za bolesť sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8). Sadzby bodového hodnotenia za bolesť sú ustanovené v prílohe č. 1 v I. a III. časti.

Podľa § 4 ods. 1 a 2 takéhoto zákona: (1) Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti. (2) Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8). Sadzby bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sú ustanovené v prílohe č. 1 v II. a IV. časti.

Podľa § 5 ods. 1 až 5 takéhoto zákona: (1) Pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť

alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku (§ 7 a 8). (2) Výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 2% z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu podľa odseku 1, za jeden bod a výsledná suma sa zaokrúhli na najbližšie celé euro smerom nahor. (3) Na valorizáciu výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa nevzťahuje osobitný predpis (§ 99 ods. 2 druhá veta zákona č. 461/2003 Z.z.). (4) Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky ustanoví výšku náhrady za bolesť a výšku náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia určenú podľa odseku 2 opatrením vyhláseným v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (§ 1 ods. 1 a § 4 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 1/1993 Z.z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov) uverejnením oznámenia o jeho vydaní najneskôr do 31. mája príslušného kalendárneho roka. (5) V prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity (§ 70 až 73 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov), môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50%.

Na základe ustáleného bodového ohodnotenia v lekárskom posudku je možné dospieť k samotnej výške bolestného a SSU. Pre stanovenie náhrady je rozhodujúci okamih kedy došlo k poškodeniu zdravia, nie sú bez významu zmeny bodového ohodnotenia bolestného a SSU uskutočnené Opatrením Ministerstva zdravotníctva (v roku 2009 - 14,46 eur, v roku 2010 - 14,89 eur, v roku 2011 - 15,38 eur, v roku 2012 - 15,72 eur, v roku 2013- 16,10 eur, v roku 2014 - 16,48 eur s účinnosťou od 31.5.2014).

Zásady pre hodnotenie bolesti a SSU ustanovuje § 9 a § 10 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za SSU v zmysle zásady plnej a tým i spravodlivej nápravy. Vyššie uvedeným spôsobom vypočítanú náhradu bolestného a SSU zákon však umožňuje zvyšovať. Pri zvyšovaní bodového ohodnotenia poškodenia zdravia je potrebné rozlišovať zvýšenie, ktoré zákon umožňuje uskutočniť samotným lekárom a zvýšenia, ktoré môže uskutočniť iba súd (vyššie citovaný § 5 ods. 5 uvedeného zákona). Pri svojich úvahách o zvýšení náhrady za SSU je súd limitovaný iba hornou hranicou (50%) uvedenou v § 5 ods. 5 zákona a tým, že v prípade ak bola poškodenému priznaná invalidita podľa § 70 až 73 zákona č. 461/2003 Z.z., jej priznanie musí považovať za prípad hodný osobitného zreteľa v zmysle § 5 ods. 5 zákona.

Podľa § 24 ods. 1, 2, 3, 5 a 9 ZoPZP (1) Poistný garančný fond sa tvorí z príspevkov členov kancelárie podľa § 20 ods. 5, z mimoriadnych príspevkov podľa § 20 ods. 6 a z poistného podľa § 16. (2) Kancelária poskytuje z poistného garančného fondu poistné plnenie za škodu a) na zdraví a náklady pri usmrtení spôsobené prevádzkou nezisteného motorového vozidla, za ktorú zodpovedá nezistená osoba, b) spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, za ktorú zodpovedá osoba bez poistenia zodpovednosti, c) spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, za ktorú zodpovedá osoba, ktorej zodpovednosť za túto škodu je poistená u poisťovateľa, ktorý z dôvodu svojej platobnej neschopnosti nemôže túto škodu uhradiť, d) spôsobenú prevádzkou cudzozemského motorového vozidla, za ktorú zodpovedá osoba, ktorej zodpovednosť za túto škodu je poistená podľa § 16 ods. 1, e) spôsobenú prevádzkou cudzozemského motorového vozidla vodičom, ktorému nevzniká pri prevádzke tohto motorového vozidla na území Slovenskej republiky povinnosť uzavrieť hraničné poistenie, s výnimkou cudzozemského motorového vozidla, ktoré sa spravidla nachádza na území iného členského štátu; tým nie sú dotknuté ustanovenia § 24a a 24b, f) vzniknutú poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí a spôsobenú prevádzkou nezisteného motorového vozidla, za ktorú zodpovedá nezistená osoba, ak bola súčasne týmto motorovým vozidlom spôsobená ťažká ujma na zdraví 26a) alebo usmrtenie, g) spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktoré bolo do Slovenskej republiky odoslané z iného členského štátu, ak sú súčasne splnené tieto podmienky: 1. na toto motorové vozidlo nebolo uzavreté poistenie zodpovednosti, 2. nebolo tomuto motorovému vozidlu v Slovenskej republike pridelené evidenčné číslo, 6aa) osobitné evidenčné číslo 6ab) alebo zvláštne evidenčné číslo, 6ac) 3. ku škodovej udalosti došlo v lehote 30 dní odo dňa prevzatia motorového vozidla kupujúcim. (3) Poškodený má právo uplatniť nárok na náhradu škody podľa odseku 2 proti kancelárii za rovnakých podmienok, za akých by mohol uplatniť nárok na náhradu škody proti poisťovateľovi podľa tohto zákona. (5) Kancelária poskytuje poškodenému poistné plnenie podľa odseku 2 za rovnakých podmienok, za akých poskytuje poistné plnenie poisťovateľ podľa tohto zákona. Podmienky, za ktorých sa poskytuje poistné plnenie podľa odseku 2 písm. c), sa považujú za splnené, ak sa splnili voči poisťovateľovi, ktorý z dôvodu svojej platobnej neschopnosti nemôže škodu nahradiť. (9) Kancelária môže na základe dohody poveriť člena kancelárie výkonom pôsobnosti podľa odsekov 2, 7 a 8 v mene a na účet kancelárie.

Podľa § 15 ods. 1 a 2 ZoPZP v znení účinnom od 1.1.2002: (1) Náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi (§ 823 O.z.) a je povinný tento nárok preukázať (§ 799 O.z.) (2) Na premlčanie nároku

na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila (§ 106 O.z.).

Podľa § 100 ods. 1 O.z. právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabránili tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania takto zabraňuje dlhodobému trvaniu práv a im zodpovedajúcim povinnostiam. Ak uplynula zákonom ustanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej stanoveným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať na súde svojho práva. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní má za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo (nárok) priznať (§ 100 ods. 1 tretia veta O.z.).

Zásada hospodárnosti konania pritom musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom k tomu, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov na zistenie napr. výšky bezdôvodného obohatenia, škody a podobne. (porovnaj R 29/1983).

Vzhľadom na námietku premlčania uplatnenú žalovanou súd prvej inštalácie správne najskôr zisťoval, či nárok žalobkyne nebol premlčaný a dospel k správne mu záveru, že nárok uplatnený žalobou nie je premlčaný.

Podľa § 106 ods. 1 a 2 O.z.: (1) Právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. (2) Najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

Občiansky zákonník v citovanom ustanovení § 106 ods. 1 viaže premlčanie práva uplynutím subjektívnej dvojiročnej premlčacej doby na podmienku vedomosti poškodeného: a/ o vzniknutej škode (nie iba o protiprávnom úkone, či o škodnej udalosti) ako o určitej majetkovej alebo nemajetkovej ujme určitého druhu a rozsahu, ktorú možno objektívne vyčíslieť v peniazoch do takej miery, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde; okamih vzniku škody, resp. vedomosť poškodeného o škode sa pritom nemusí zhodovať s okamihom škodnej udalosti či s protiprávnym konaním; b/ o škodcovi, t.j. o tom, kto za škodu zodpovedá. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby môže byť teda rozdielny vo vzťahu k vedomosti poškodeného o škodcovi a k jeho vedomosti o škode. V prípade škody na zdraví zákon objektívnu premlčaciu dobu vôbec neurčuje. Pri skúmaní kedy sa poškodený dozvedel o škode a o tom kto za ňu zodpovedá, je potrebné vychádzať z preukázanej vedomosti poškodeného; nemusí však ísť o zistenie (rozumie sa istotu v bežnom slova zmysle), ale stačí, aby skutkové okolnosti, ktorými poškodený disponuje, boli oprávnené takýto záver o možnom vzniku škody a možnej zodpovednosti škodcu urobiť (porovnaj napr. rozsudok NS ČR z 13.11.2008 sp. zn. 21Cdo 2958/2007)

Nárok na bolestné a nárok na SSU treba považovať za samostatné zložky nároku na náhradu škody na zdraví, ktoré síce spolu súvisia, avšak u každého tohto nároku je osobitne upravené priznávanie náhrady vrátane jej zvýšenia ako aj plynutie premlčacej lehoty. Je potrebné brať v úvahu aj moment ustálenia zdravotného stavu žalobkyne, teda je nutné stanoviť ho osobitne vo vzťahu k nároku na bolestné a osobitne vo vzťahu k nároku na SSU.

Poškodenému môže vzniknúť zo škodovej udalosti v prípade neskoršieho zhoršenia už ustáleného zdravotného stavu aj ďalší nárok na náhradu za SSU. Takýto nárok je potrebné posudzovať z hľadiska premlčania samostatne ako nárok so samostatnou subjektívnou premlčacou dobou a rozdielnym začiatkom jej behu. Nemožno tu paušálne vychádzať z toho, že premlčacia doba na vykonanie práva na náhradu za SSU začína plynúť prvého dňa po skončení pracovnej neschopnosti poškodeného (1Cz 20/1990 NS ČR)

Zvýšenie náhrady za SSU podľa § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z.z. je právom majetkovej povahy a podlieha premlčaniu v zmysle § 106 O.z. (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn.1 Cdo 160/2012: Nárok na mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia je právom majetkovej povahy a podlieha premlčaniu v zmysle § 106 Občianskeho zákonníka).

Zdravotný stav poškodeného po úraze, chorobe z povolania alebo inom poškodení na zdraví, prípadne po ich zhoršení, je potrebné chápať ako jeden celok, z ktorého nie je možné jednotlivé čiastkové poškodenia oddeľovať; možno ho považovať za ustálený po skončení kontinuálne prebiehajúcej liečby predpokladaného vývoja následkov zdravotného poškodenia. Okolnosť kedy došlo k ustáleniu

zdravotného stavu poškodeného, je potrebné hodnotiť komplexne, nie zvlášť pre jednotlivé lekárske odbory, na ktoré sa lekárska veda formálne delí. Keďže sa na posúdenie tejto skutkovej otázky vyžaduje expertíza z viacerých lekárskejších odborov (špecializácií), je v občianskom súdnom konaní možné ustanoviť buď znalca, do ktorého odvetvia posudzovaná otázka patrí prevažne, alebo znalca, ktorého odvetvie má všeobecné zameranie s tým, že znalcovi je povolené pribrať konzultanta z príslušného odboru (21Cdo 149/2009, R 115/2011 NS ČR)

V prípade nároku na odškodnenie bolesti a SSU poškodeného sa poškodený dozvie o škode v čase, kedy možno objektívne vykonať bodové ohodnotenie bolesti a sťaženia jeho spoločenského uplatnenia; od tohto okamihu plynie subjektívna premlčacia doba. Pri odškodnení bolesti je potrebné prihliadať na to, že okolnosti rozhodujúce pre určenie bolestného sa stanú známe až po ukončení liečebného procesu, resp. po jeho ustálení. SSU vzniká v dobe, v ktorej je možné zdravotný stav poškodeného po úraze, chorobe z povolania alebo inom poškodení na zdraví, príp. po ich zhoršení považovať za ustálený a v ktorej je teda možné posúdiť, aký má zmenený (zhoršený) zdravotný stav poškodeného preukázateľne nepriaznivé dôsledky na životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh a pristúpiť k jeho bodovému ohodnoteniu (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 25 Cdo 676/2007). Subjektívna premlčacia doba pri nároku na odškodnenie bolestného začína plynúť okamihom, kedy sa zdravotný stav poškodeného ustálil a je možné objektívne uskutočniť bodové ohodnotenie bolesti; okolnosť kedy bolo následne bodové ohodnotenie lekárom skutočne urobené, nemá na už začatý beh subjektívnej premlčacej doby vplyv.

Podľa § 113 O.z. ak ide o práva osôb, ktoré musia mať zákonného zástupcu, alebo o práva proti týmto osobám, premlčanie nezačne, dokiaľ im nie je ustanovený zástupca. Už začaté premlčanie prebieha ďalej, avšak sa neskončí, dokiaľ neuplynie rok po tom, keď bude týmto osobám ustanovený zákonný zástupca alebo keď prekážka inak pominie.

Ostatne citované ustanovenie definuje predpoklady pre odklad začatia plynutia premlčacej doby resp. pre odklad skončenia premlčacej doby. Upravuje kedy premlčacia doba nezačne vôbec plynúť a ak už začala plynúť, kedy sa skončí. Ak totiž ide o nároky osôb, ktoré musia mať opatrovníka, nezapočítava sa do plynutia lehoty určenej pre uplatnenie nároku doba, počas ktorej opatrovník nebol ustanovený, premlčanie nároku sa dovtedy nezačne a prípadne už začaté premlčanie sa neskončí skôr, ako je takejto osobe ustanovený zákonný zástupca alebo takejto osobe už z iných dôvodov ustanovenie zákonného zástupcu nie je potrebné.

Ide o jednu z výnimiek pravidelného behu premlčacích dôb, aby u práv osôb, ktoré nie sú schopné samy uplatňovať svoje práva a môžu tak urobiť iba prostredníctvom zákonného zástupcu, nedošlo k ujme v dôsledku uplynutia premlčacích dôb v období, kedy zákonného zástupcu nemajú. Rozhodnutie súdu o zbavení spôsobilosti na právne úkony má konštitutívne účinky a o pozbavení alebo obmedzení spôsobilosti na právne úkony nemožno preto rozhodnúť so spätnou účinnosťou. Avšak môže nastať stav, že už pred vydaním takejto rozhodnutia sa postihnutý po určitú dobu nachádza v stave, kedy trpí duševnou poruchou a nebol ešte zbavený spôsobilosti na právne úkony. Ak nemá v tejto dobe zákonného zástupcu, uplatní sa ust. § 113 Obč. zák., ktoré sa neobmedzuje iba na interval medzi právoplatnosťou rozhodnutia o zbavení spôsobilosti na právne úkony a právoplatnosťou rozhodnutia o ustanovení opatrovníka, ale je ním pokryté aj obdobie predchádzajúce, t. j. čas kedy v dôsledku duševnej poruchy, ktorá nie je len dočasná, vyvstala potreba zákonného zastúpenia (porovnaj rozsudok NS z 27.12.1975 sp. zn. 3 Cz 106/1975 a rozsudok NS z 18.6.2010 sp. zn. 25 Cdo 4670/2007, publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. 14/1977 a 46/2011). Ustanovenie § 113 vety prvej Obč. zák. vymedzuje špeciálnym spôsobom začiatok plynutia premlčacej doby u osôb, ktoré môžu svoje práva uplatňovať iba prostredníctvom zákonného zástupcu, a to tak, že ak sú splnené zákonné podmienky pre beh premlčacej doby, avšak osoba aktívne legitimovaná nemôže pred súdom konať sama, premlčacia doba na uplatnenie jej nároku nezačne plynúť skôr, než je jej ustanovený zákonný zástupca. Začiatok plynutia premlčacej doby podľa § 113 vety prvej Obč. zák. sa odvíja od okamihu ustanovenia zákonného zástupcu (porovnaj rozhodnutie NS ČR sp. zn. 25Cdo 2968/2011).

Účinok ust. § 113 Obč. zák. sa vzťahuje na celú dobu, kedy osoba postihnutá duševnou poruchou, ktorá ju robí na právne úkony neschopnou, nemá zákonného zástupcu, nielen na časový interval medzi právoplatnosťou rozhodnutia o zbavení spôsobilosti na právne úkony a právoplatnosťou rozhodnutia o ustanovení opatrovníka; zastúpenie tejto osoby v spore advokátom na základe plnej moci podmienku zákonného zastúpenia nespĺňa (rozhodnutie NS ČR sp. zn. 25 Cdo 4670/2007).

Zo záverov ZP č. 38/2014 súdom ustanoveného znalca MUDr. Straku vyplynulo, že žalobkyňa z psychiatrického hľadiska od 26.1.2009 až ku dňu vypracovania ZP (8.3.2014): trpí duševnou poruchou - stredne ťažkým až ťažkým organickým psychosyndrómom po kraniocerebrálnej traume, nie je schopná vykonávať žiadne právne úkony, jej stav vylučuje aby porozumela akémukoľvek právnenému úkonu a

vedela posúdiť jeho následky, nie je schopná samostatnej existencie, bola a je odkázaná na starostlivosť inej osoby, či inštitúcie v oblasti bežnej dennej existencie, sociálnej, zdravotnej a právnej, nie je toho času spôsobilá pred súdom ako účastníčka konania konať a chápať zmysel súdneho konania.

Zo záverov ZP č. 6/2015 súdom ustanovenej znaleckej organizácie - Psychiatrickej nemocnice Philippa Pinela z 2.9.2015 jednoznačne vyplynulo, že zdravotný stav žalobkyne v období od 26.1.2009 do 9.4.2011 a následne do presne neurčiteľného obdobia r. 2012 bol ovplyvnený duševnou poruchou, pre ktorú nebola spôsobilá vykonávať právne úkony, jej zdravotný stav vylučuje, že by do októbra 2012 ev. krátkemu, presne neurčiteľnému obdobiu predtým, právnomu úkonu ňou vykonanému rozumela, bol by pre ňu zrozumiteľný, že by vedela posúdiť jeho následky, samostatne vykonávať právne úkony ani po októbri 2012 nebola a nie je spôsobilá, v čase od 9.4.2013 bol a je jej psychický stav zlepšený do tej miery, že bola a je schopná chápať podstatu súdneho konania (v jej chápaní ide o odškodnenie za následky úrazu), ale nie je schopná chápať detaily konania a jeho priebehu, ani možných následkov bez trvalej asistencie opatrovníka, a ani aktuálne (posudok vypracovaný k 2.9.2015) nie je spôsobilá pred súdom konať samostatne ako účastníčka konania ani priebežne správne vnímať a chápať, zapamätať a znovu si vybaviť jeho zmysel bez asistencie opatrovníka, keď podľa názoru znaleckej organizácie bolo indikované zaoberať sa otázkou spôsobilosti na právne úkony žalobkyne vzhľadom na jej zdravotnú anamnézu už v minulosti.

Žalobkyňa doposiaľ nebola formálne pozbavená či obmedzená v spôsobilosti na právne úkony (zo spisu ani z lustrácie v databáze súdov sa nepodáva, že by takéto konanie vôbec prebiehalo) a nakoľko v priebehu predmetného konania zo ZP MUDr. Straku vyplynulo, že žalobkyňa od 26.1.2009 až ku dňu vypracovania ZP (8.3.2014) trpí duševnou poruchou a nie je schopná vykonávať žiadne právne úkony, možno konštatovať, že bol správny postup súdu prvej inštancie, ktorý plnoletej žalobkyňi, ktorá nemá zákonného zástupcu (§ 23 a § 26 O.z.), ustanovil podľa § 29 ods. 2 O.s.p. opatrovníka iba pre toto konanie uznesením z 25.6.2014 pod č. k. 37C/138/2013-124, ktoré nadobudlo právoplatnosť 23.8.2014. Dôvodnou a zjavne vhodnou sa javí aj možnosť iniciovať konanie o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony žalobkyne zo strany súdu prvej inštancie v prípade ak takéto konanie doposiaľ nezačalo.

K tvrdeniu žalovanej o kvalifikovanom resp. špecializovanom právnom zastúpení žalobkyne pred začatím konania spoločnosťou VOTUM a v čase začatia predmetného konania advokátom JUDr. Harakálym a k tvrdenému premlčaniu nároku žalobkyne počas tohto zastúpenia, odvolací súd poukazuje na výklad zhora s tým, že zastúpenie na základe plnej moci podmienku zákonného zastúpenia nespĺňa. I závery ZP znaleckej organizácie potvrdili, že od 26.1.2009 do vypracovania ZP (2.9.2015) žalobkyňa nie je spôsobilá pred súdom konať samostatne ani priebežne správne vnímať a chápať, zapamätať a znovu si vybaviť jeho zmysel bez asistencie opatrovníka, keď podľa názoru znaleckej organizácie bolo indikované zaoberať sa otázkou spôsobilosti na právne úkony žalobkyne vzhľadom na jej zdravotnú anamnézu už v minulosti.

Začiatok plynutia premlčacej doby podľa § 113 vety prvej O.z. sa u všetkých zložiek žalobkyňou uplatneného nároku (náhrady za bolesť, náhrady za SSU, zvýšenie náhrady za SSU z dôvodov hodných osobitného zreteľa) odvíja od okamihu ustanovenia zákonného zástupcu - opatrovníka žalobkyňi, preto 2-ročná subjektívna premlčacia doba začala plynúť najskôr od 23.8.2014 (žaloba bola podaná už 9.4.2013) a do doručenia zmeny žaloby zo 7.12.2015 žalobkyňou súdu prvej inštancie dňa 9.12.2015 neuplynula, z ktorého dôvodu sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o nepremlčaní nároku žalobkyne uplatneného žalobou vo všetkých jeho zložkách.

8. K námietke odvolateľky, že neboli splnené procesné podmienky v konaní pre neplatné (podľa § 38 O.z.) udelenie plnomocenstva žalobkyňou dňa 22.3.2013 advokátovi JUDr. Harakálymu, keď následky takéhoto absolútne neplatného právneho úkonu nenastanú ani ratihabícou či konvalidáciou, teda takýto úkon nie je možné dodatočne schváliť, všetky úkony právneho zástupcu žalobkyne v tomto konaní sú bez udelenia plnej moci a nemôžu mať za následok vznik, zmenu resp. zánik práv a povinností a dodatočné vystavenie platného plnomocenstva podpísaného opatrovníkom môže zhojiť iba procesné nedostatky a nie je možné dodatočné schválenie podania žaloby, odvolací súd uvádza, že nedostatok podmienky konania na strane účastníka - nedostatok splnomocnenia možno odstrániť (§ 104 ods. 2 O.s.p.) a poukazuje na judikát R 12/1985, podľa ktorého ak ten, kto vystupoval v občianskom súdnom konaní ako zástupca účastníka bez toho, aby sa preukázal plnomocenstvom, plnomocnenstvo predloží dodatočne v lehote určenej súdom, uvedený nedostatok je tým odstránený, a tak boli schválené aj tie úkony urobené v konaní zástupcom účastníka, ku ktorým došlo pred podpisom plnomocenstva.

Žalobkyňa v zastúpení súdom ustanoveným opatrovníkom splnomocnila dňa 27.8.2014 svojim zastupovaním v predmetnej veci advokáta JUDr. Petra Harakályho, čím boli schválené aj úkony ním v konaní urobené ako zástupcom žalobkyne, ku ktorým došlo pred podpisom plnomocenstva z 27.8.2014,

keď opatrovník žalobkyne bol oprávnený splnomocniť inú osobu (uvedeného advokáta) na zastupovanie žalobkyne v tom rozsahu, v akom je sám oprávnený konať za žalobkyňu.

9. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty žalovanej nenašiel dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľke. Po preskúmaní napadnutého medzitémneho rozsudku ako aj celého obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie medzitémneho rozhodnutia, pre svoje skutkové zistenia vzal do úvahy skutočnosti, ktoré vyplynuli z vykonaných dôkazov, prednesov strán, listinných dôkazov, žiadne podstatné skutočnosti, ktoré boli v tomto konaní vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli za konania najavo neopomenul. Odvolací súd nezistil, že by prvoinštančný súd porušil zásady vyplývajúce z ust. § 132 O.s.p. (akt. § 191 CSP) v súvislosti s hodnotením dôkazov, jasne a výstižne vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, pričom svoje skutkové zistenia správne subsumoval pod aplikované právne predpisy a daný právny vzťah správne právne posúdil. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie náležite, podrobne a logicky odôvodnil, odôvodnenie napadnutého medzitémneho rozsudku dalo jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nároku a obranou proti takému uplatneniu. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia.

10. Odvolací súd riadiaci sa týmito úvahami a osvojujúci si aj dôvody súdu prvej inštancie preto napadnutý medzitémny rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

11. O trovách odvolacieho konania potom (rovnako ako pred ním súd prvej inštancie o trovách konania prvoinštančného) odvolací súd nerozhodoval, nakoľko tu šlo len o medzitémne rozhodnutie v konaní majúcom pokračovať, v ktorom o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

12. Tento rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. (§ 425 CSP)

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil. (§ 426 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods.1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods.2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods.1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods.2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods.1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods.2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)